

prof. dr hab. Anna Fabrello

Gdańsk, 05.02.2025 r.

Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki
w Gdańsku
a.fabrello@amuz.gda.pl

Recenzja pracy doktorskiej Pana mgra Jintang Luo

Zlecniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie, zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. – decyzja o wyznaczeniu mojej osoby w roli recenzenta rozprawy doktorskiej mgra Jintang Luo (pismo nadesłane przez Przewodniczącą Rady Artystycznej – prof. dra hab. Roberta Cieślę).

Ocena przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej wraz z jej opisem

Praca doktorska pt. „Weryzm jako źródło idei muzycznych i dramatycznych w operze – na przykładzie włoskiej opery *Cyganeria* i chińskiej opery *Smutek*” składa się z dzieła artystycznego na nośniku CD oraz opisu pracy doktorskiej w formie papierowej w języku polskim. Dzieło artystyczne stanowi nagranie audio.

Ocena dzieła artystycznego

Na płycie CD znajdują się następujące utwory:

1. G. Puccini opera *Cyganeria* aria z I aktu *Che gelida manina* (Rodolfo)
2. duet z I aktu *O soave fanciulla* (Mimi, Rodolfo)
3. duet z IV aktu *In un coupé* (Mimi, Rodolfo)

4. duet z IV aktu *Sono andati* (Mimi, Rodolfo)
5. Shi Guangnan opera *Smutek* aria z I aktu *Odebrała mi serce* (Juan Sheng)
6. aria z II aktu *Złoty blask jesieni* (Juan Sheng)
7. aria z III aktu *Życie, ach życie* (Juan Sheng)
8. aria z III aktu *Ostry miecz przebijający moje serce* (Juan Sheng)
9. duet z I aktu *Kwiat glicynii* (Zi Jun, Juan Sheng)
10. duet z III aktu *Przerażająca cisza* (Zi Jun, Juan Sheng)
11. duet z III aktu *Nie możemy się rozdzielić* (Zi Jun, Juan Sheng)

Tłumaczenia chińskich tekstów opery dokonał Marcin Łochowski

Wykonawcy: Jintang Luo – tenor

Yan Rong – pianista

Ewa Lasocka – reżyser dźwięku

Opis dzieła artystycznego

Dzieło artystyczne w postaci nagrania CD zawiera arie, duety z dwóch oper: *Cyganerii* Giacomo Pucciniego i chińskiej opery *Smutek* Shi Guangnana. Ponadczasowe dzieło Pucciniego należy do najchętniej wystawianych oper na światowych scenach. Dużym powodzeniem opera ta cieszy się również wśród młodych adeptów sztuki wokalne, którzy z entuzjazmem wcielają się w role głównych bohaterów i poddają analizie materiał muzyczny, który w pełni zasługuje na polemikę w postaci wszelakich dywagacji.

Nagrania na płycie ułożono chronologicznie, tak więc pierwszy utwór z *Cyganerii* to aria Rodolfa *Che gelida manina*. To, co szczególnie wysuwa się na myśl po wysłuchaniu pierwszej frazy, to wyjątkowy kolor głosu pana Jingtao Luo. Jego silny, mięsisty i brzmiący głos jest wyrównany w całej skali. Każde podejście do dźwięków w górnym rejestrze jest przygotowane ze starannością i dbałością o detale natury technicznej, takie jak: doskonałe *appoggio* czy egalizacja samogłosek. Te wszystkie czynniki sprawiają, iż interpretacja jest naturalna i przekonująca. Śpiewak, posiadający doskonały warsztat, skupia się głównie na przekazaniu

emocji. Każda aria niesie powiew odwagi i pewności, przez co postać Rodolfo jest w mojej ocenie niezwykle czytelna i wyrazista.

Kolejna odsłona, czyli duet *O soave fanciulla* to następne potwierdzenie, że postać Rodolfo wykreowana przez Doktoranta jest interpretacją dojrzałego artysty. Niuanse w dynamice *piano* dodają lekkości i niewinności wypowiedzianym słowom, co tworzy tym samym najjaśniejszy punkt wykonywanej partii. Szczególnie pięknie słyszalne jest to w intymnej wypowiedzi w duecie z Mimi (tu warto wspomnieć o bardzo ciekawej interpretacji Mimi), niestety, w opisie dzieła nie odnalazłam nazwiska sopranistki.

Końcowe podejście do *c³* może nie jest wykonane w dynamice *piano*, jak sugeruje zapis nutowy, jednak śpiewacy z lekkością i należyłą intonacją, w naturalny sposób wykonują przejmująco *amor*.

W kolejnych duetach ukazanych na płycie: *In un coupé* oraz *Sono andati* słysząc, z jaką swobodą porusza się Doktorant. Kreowanie partii Rudolfa zdaje się nie sprawiać artyście większych trudności, zarówno doskonałe frazy Pucciniowskie, wymagające nienagannej techniki wokalne, jak również przemyślana interpretacja i swobodna kreacja, sprawiają wrażenie, że pan Jintang Luo być może występował na scenie w *Cyganerii*, wcielając się w partię omawianego Rodolfa.

Kolejne pozycje na płycie to cztery arie i trzy duety postaci Juan Sheng z opery *Smutek Shi Guangnana*. Odmienność w stylistyce, w stosunku do *Cyganerii*, opera chińskiego kompozytora jest niezwykle barwną opowieścią, nasączoną emocjonalnym ładunkiem w postaci ciekawych rozwiązań muzycznych. W pierwszej arii *Odebrała mi serce* słysząc wyraźnie pogodny charakter utworu, zarówno w warstwie akompaniamentu, jak również w linii melodycznej arii. Aria ta jest w niższej tessiturze, jej charakter wydaje się nieco frywolny, co sprawia wrażenie lekkiej i ulotnej chwili, jednakże prawi o „nowych ideach związanych z filozofią nowej kultury”, która fascynuje głównych bohaterów. Stanowi to zatem dla tenora wyzwania w warstwie muzycznej i emocjonalnej, jednakże śpiewając w swoim ojczystym języku, Doktorant zdaje się mieć dużą swobodę. Szczególnie pięknie brzmią momenty liryczne w duecie z Zi Jun. Podobnie jak zachwyca frazowanie Doktoranta w *Cyganerii*, tak również w operze *Smutek* słysząc muzykalność i wycucie stylu. W duecie *Kwiat glicynii* śpiewacy w ujmujący sposób przenikają się wzajemnie, głosy brzmią prawdziwie i intymnie, szczególnie

w dynamice *piano*. Niezwykle barwna muzycznie opera *Smutek* stanowi bogactwo kulturowe muzyki chińskiej, wyraźnie słyszalne są motywy ludowe.

Doktorant ze znakomitym wyczuciem stylu i formy prezentuje swoje umiejętności zarówno w dziele Pucciniego, jak i Shi Guangnana. Jego Rodolfo jest postacią wiarygodną, w duetach potrafi wspaniale partnerować, poprzez inspirację zarówno pod kątem przenikania fraz i subtelności dynamicznych, ale przede wszystkim przez przekonującą interpretację.

Odmierna w swej narracji postać Juana Shenga jest równie wyrazista i czytelna, co postać Rudolfa. To, co łączy obie partie tenorowe, wykonywane przez Doktoranta, to uczucie miłości do ukochanej, co w doskonały sposób ukazano poprzez niuanse, takie jak zróżnicowanie dynamiczne, wyczucie frazy, poszanowanie tekstu muzycznego. To, co stanowi, w mojej ocenie, sukces przedstawionego dzieła to bardzo dobre predyspozycje wokalne i techniczne, takie jak: opanowanie *appoggio*, dykcja, subtelności w dynamice oraz przemyślana interpretacja.

W opisie płyty nie odnalazłam nazwiska śpiewaczki, która towarzyszyła Doktorantowi w nagraniu dzieła artystycznego, kreując partię Mimi oraz Zi Jun, jak również nie znalazłam nazwisk innych śpiewaków, którzy brali udział w rejestracji dzieła artystycznego.

Ocena opisu dzieła artystycznego

Na opis dzieła składają się cztery obszernie rozdziały. We wstępie Doktorant nakreśla metody oraz badania, jakimi będzie się posługiwał w opisie dzieła artystycznego. Autor podkreśla, jak wiele publikacji dotyczących weryzmu zostało do tej pory opublikowanych, stąd też pierwszy rozdział poświęcony został właśnie temu zagadnieniu. Doktorant przybliży nie tylko historię powstania weryzmu, ale przede wszystkim charakterystyczne pojęcia oraz głównych przedstawicieli w świecie literatury oraz muzyki. Dużą część tego rozdziału poświęcono przedstawicielom opery werystycznej (P. Mascagni, R. Leoncavallo, G. Puccini) oraz ich osiągnięciom i najważniejszym dziełom.

Kolejny rozdział zatytułowany *Weryzm jako źródło myśli muzycznej i dramaturgicznej w operze* zawiera definicję omawianego kierunku poprzez wyszczególnienie charakterystycznych cech stylu werystycznego w ariach, duecie, scenach chóralnych, warstwie muzycznej (instrumentalnej) oraz warstwie słownej (fabuła).

Rozdział trzeci zawiera opis powstania opery *Cyganeria* w nurcie cech źródłowych weryzmu. Autor poddaje analizie zarejestrowane arie, duety wykonywane przez Rodolfa, zwracając uwagę na budowanie napięcia, frazowanie, kontrapunkt, dynamikę, teksturę tekstu muzycznego.

W kolejnym rozdziale przedstawiono cechy opery werystycznej *Smutek* w dziele Shi Guangnana. Ten rozdział jest szczególnym materiałem, gdyż stanowi *novum*. Opera chińska jest bowiem stosunkowo młodym gatunkiem muzycznym, nie licząc początków tradycyjnej opery chińskiej, zwanej sztukami scenicznymi. Na rynku europejskim jest to materia wciąż nieodkryta i enigmatyczna. Doktorant posłużył się podobnym kluczem, jak przy opisanu *Cyganerii*, rozpoczynając rozdział od prezentacji sylwetek librecisty i kompozytora. Opisując tło powstania noweli *Smutek*, na której oparte jest libretto opery, Autor pracy wspomina zmiany zachodzące w Chinach i powstanie nowej fali Ruchu 4 Maja, o której mowa w noweli. Po wyczerpującym opisie treści opery, wyszczególniono cechy weryzmu występujące w dziele Shi Guangnana.

W zakończeniu pracy przedstawiono werystyczne cechy wspólne oraz różnice w opisywanych operach.

Opis dzieła jest logiczny i czytelny, zarówno pod względem merytorycznym, jak również edytorskim. Układ pracy przejrzysty i zrozumiały, jednakże zabrakło mi całościowego tłumaczenia arii i duetów z chińskiej opery *Smutek*, co pozwoliłoby na jeszcze bardziej wnikliwą analizę interpretacyjną partii Juana Shenga.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę przedstawione dzieło artystyczne wraz z jego opisem, stwierdzam, iż pan Jintang Luo zaprezentował wysoki poziom artystyczny. Przedstawiony temat zawiera dywagacje na tematy zarówno muzyczne, jak i ideologiczne. Jego poszukiwania cech werystycznych na przykładzie opery *Cyganeria* i opery *Smutek* stanowią wyzwanie, a zarazem udane zestawienie odmiennych kultur w dziedzinie sztuk muzycznych. Młody gatunek, jakim jest opera chińska wciąż ewoluuje. Cieszy zatem fakt, iż młodzi chińscy adepci sztuki wokalnej doskonalą swój warsztat w Europie, by później tworzyć swój unikatowy styl, zaspokajając potrzeby estetyczne chińskich słuchaczy.

Pan mgr Jintang Luo wykazał się szeroką wiedzą teoretyczną i praktyczną. Zarówno dzieło artystyczne, jak i jego opis stanowią oryginalne ujęcie tematu.

Przedstawione dzieło i jego opis pt. „Weryzm jako źródło idei muzycznych i dramatycznych w operze – na przykładzie włoskiej opery *Cyganeria* i chińskiej opery *Smutek*” spełnia warunki ustawy.

Pracę doktorską pana Jintang Luo przyjmuję i wnioskuję do dalszego procedowania.

Prof. dr hab. Anna Fabrello